



Hola,

het begon al meteen goed op Schiphol. Mijn naam kwam niet voor op de passagierslijst van vandaag, 14 april 2001. 'Lang leve de computer!' Gelukkig bleek er toch wel een plaats voor me gereserveerd en mocht ik mee. Even hoopte ik door deze fout op een 'businessstoel' terecht te komen, maar dat feest ging niet door. In Londen was het een paar uur wachten op de aansluiting naar Mexico. In de vertrekhal is het zelfs mogelijk om te internetten als je tenminste ponden op zak hebt.

Luxe tent hoor, zo'n British Airwaysstoel. Een eigen beeldscherm met keuze uit een aantal goede films. M'n buurman had alleen maar oog voor zijn minichampagneflesjes waarvan hij er tijdens de vlucht niet minder dan tien naar binnen werkte.

Toen we in het in de Mexicaanse provincie Yucatán gelegen Cancun aankwamen was hij dan ook 'total loss' en moest hij zowat het toestel uitgedragen worden. Doordat de stoel tussen ons in vrij was had ik er gelukkig weinig last van.

Mexico

Het tijdsverschil met Mexico blijkt niet minder dan acht uur. Kortom, ik had een lange dag achter de rug en was dan ook goed moe. Toch heb ik meteen de bus genomen om het mondaine (lees: dure) Cancun achter me te laten. Het prijsniveau wordt hier min of meer bepaald door de vele Amerikaanse toeristen die even overwippen voor een korte vakantie. Johan, mijn Amerikaanse neef, en zijn bruid hebben hier in een ver verleden ooit hun wittebroodsweek doorgebracht.

Na de busrit van een uur arriveer ik om 18.00 uur in het badplaatsje **Playa del Carmen** waar ik al snel onderdak vind in een gemeentepension met een grote slaapzaal. Hier start mijn drie-maandse reis door Midden-Amerika.

Dinsdagochtend meteen naar het strand waar twee enorme cruiseschepen uit Miami voor anker liggen. Met verbazing en plezier zie ik hoe hier de Amerikaanse toeristen vanaf het cruiseschip naar de pier worden gevaren om vervolgens in rijen opgesteld te worden om ze te verdelen over de gereedstaande bussen die ze vervolgens in recordtempo langs wat attracties rijden.

De Mexicaanse bevolking hier komt over als vriendelijk en sommigen spreken zelfs een beetje Engels. Het is hier wel veel warmer dan ik verwacht had en het is zelfs te warm naar mijn zin. De eerste twee dagen heb ik dan ook hoofdpijn, die waarschijnlijk ook met m'n jetleg te maken heeft.

Na twee dagen Playa del Carmen heb ik het wel gezien tussen al die Amerikaanse toeristen, dus reis ik naar het tegen de grens van Belize gelegen Chetumal waar ik tot mijn verbazing kan mailen. Hier kwam ik erachter dat ik de verloving van ons aller Alex en Maxima heb gemist. Wat een teleurstelling! Tja, je kunt niet alles van dichtbij meemaken.

Belice

27 April 2001

Hola, het eerste lange bericht vanuit Chetumal kon ik mailen vanaf het busstation waar ze een goed uitgeruste Internetshop hadden. Internet is niet meer uit ons leven weg te denken. Zelfs een resort verstopt in de tropische wouden van Belize heeft een website via welke je een hut bij ze kunt boeken. Dat het nog gekker kan lees je straks.

De grensovergang naar Belize verloopt vlotjes, ook al omdat men hier Engels spreekt. Belize is tenslotte het voormalige Britse Honduras en wordt nog steeds onder Britse vlag geregeerd alhoewel alle parlementsleden van Beliciaanse afkomst zijn. Op het papiergeld vindt je nog steeds het hoofd van koningin Elizabeth uit de tijd dat ze nog jong en niet onaantrekkelijk was. De geldeenheid is de Beliciaanse Dollar die altijd de helft van een US Dollar waard is.

Na aankomst in Belice City, dat sinds de hurricane Mitch in '98, uit veiligheidsoverwegingen hoofdstad af is (dat is nu het landinwaarts gelegen Belmopan), neem ik meteen een 'powerboat' naar **Caye Caulker**. Dit is een Caraïbisch eilandje voor de kust van Belize City van 1500 meter lang en 250 meter breed. De bevolking leeft van de kreeftvangst en het toerisme en woont in houten huizen op palen. Als je van wandelen houdt kun je dus beter een andere bestemming kiezen, maar om te snorkelen en te duiken is het hier een paradijs. Je kunt ook met een snorkelboot mee om de haaien te voeren. Ja, het kan echt. Okee, de haaien zijn niet groot en van het ongevaarlijke soort, maar het is toch wel spannend om die beesten langs je benen te voelen glijden!

Om bij te komen van al die activiteiten hebben de strandbarretjes hangmatten tussen de cocosnootbomen opgehangen. Die Bounty-eilanden bestaan dus echt! Maar ook Bounty-eilanden gaan met de tijd mee, dus hebben ze op het strand een houten hut op palen neergezet met jawel..... een Internetaansluiting. M'n Amerikaanse kamermaatje Ian had zelfs zijn laptop met ingebouwde modem mee.

Na twee dagen Caye Caulker verlaat ik het eilandje en reis met de locale bus, waarin vrolijke Jamaicamuziek wordt gedraaid, door een tropisch landschap. We rijden dwars tussen de bananen- en citrusvruchtenplantages door naar het zuidelijker gelegen kustdorp **Placencia**. Onderweg wordt er in een dorp nog even gestopt omdat de plaatselijke voetbalclub bezig is penalties te nemen. Iedereen in de bus leeft mee als er gescoord wordt. Placencia bestaat uit houten huisjes, wederom op palen, op een breed strand met alleen een 1 meter breed voetpad ertussen als een soort straat. Het is hier helaas enigszins veramerikaanst omdat een aantal Amerikanen wat guesthouses hebben geopend met natuurlijk Amerikaanse prijzen. Bij toeval kom ik 's avonds' Ian weer tegen zodat we nu samen de locale kroeg onveilig kunnen maken.

Na twee nachten heb ik het ook hier wel gezien en neem ik de bus van 5.30 uur via Belmopan naar **San Ignacio**. Een klein plaatsje vijftien kilometer van de Guamalteekse grens. We hebben onderweg nog een leuke achterband, maar dat is

voor de chauffeur geen reden om te stoppen. Er zijn immers nog drie achterbanden over!

In San Ignacio bezoek ik m'n eerste Maya-ruïne, Xunantunich. Totaal overwoekerd door de jungle ontdekt in '38, maar pas gedurende de laatste tien jaar schoongemaakt en gerestaureerd. Ook nu is men nog bezig met de restauratie. De mystieke Maya-cultuur is de bekendste van de Indiaanse civilisaties in Centraal-Amerika. Het had zijn hoogtepunt tussen 600 en 1000 na Christus, maar zijn oorsprong al zo'n 1500 jaar voor Chr. Na 1000 jaar na Chr. werden veel Maya plaatsen weer verlaten waarna het subtropische woud opnieuw bezit nam van de stenen bouwwerken. Vervolgens zijn ze in de vorige eeuw weer ontdekt en worden veel ruïnes gerestaureerd.

Guatemala

De volgende ochtend reis ik het laatste stukje naar de grens en ik besluit dat Belize en de bevolking me goed bevallen is, alleen begint het wel een beetje prijzig te worden. Bij de grens aangekomen moet ik eerst over een ontsmettende mat lopen i.v.m. de M.K.Z. die ook hier gevreesd wordt. Na wat nieuwe stempels in m'n paspoort ben ik in Guatemala waar het een stuk primitiever en armer is als in Belize.

Eerst maar even geld wisselen. De Quetzal is ongeveer 32 cent waard, dat is makkelijk rekenen. Het bedrag in Quetzales delen door drie en je hebt het bedrag in guldens. Hoe zal dat straks gaan als we de Euro gaan gebruiken!? Reken je dan om naar gulden of euro's.

Waren het in India de koeien die het straatbeeld bepaalden, hier zijn het loslopende paarden waar onze lokale 'kippenbus' regelmatig voor moet remmen. Ook passeren we regelmatig militaire controleposten i.v.m. de spanningen tussen de twee landen die er sinds een paar maanden heerst.

Ik ben op weg naar **Tikal**, de plaats waar je in de subtropische wouden een van de grootste Maya-civilisaties kunt vinden op een oppervlakte van 2,5 km². Er hebben hier naar schatting 90.000 mensen geleefd. De hoogste bouwwerken zijn 30 tot 60 meter hoog en hebben een piramidevorm met aan één zijde een zeer hoge trap die bijna tot de top reikt. Na in Tikal al snel een slaapplek gevonden te hebben in de 'Jaguar Inn' ga ik tot zonsondergang nog even snel het park in. Hier en daar lopen agenten rond om onze veiligheid te waarborgen. Recentelijk zijn hier een paar

toeristen beroofd. Al snel heb ik in het woud de 'Grand Plaza' gevonden. Een lange stenen trap leidt naar de 30 meter hoge top van compleet gerestaureerde piramide.



Als ik tegen zessen terugloop naar de uitgang word ik opgeschrikt door een indringend gebrul dat steeds dichterbij komt naarmate ik aarzelend verder loop. Ik kijk nog even achterom om te zien of er een parkwachter loopt, maar helaas. Het gebrul lijkt vanuit de bomen te komen!? Als ik uiteindelijk recht onder het gebrul sta zie ik de herrieschoppers. Het zijn 'maar' een stel zwarte apen en dus niet een of ander vleesverscheurend roofdier. In dat geval hadden ze me hier natuurlijk nooit laten wandelen.

Overnachten die ik in een soort boshut waar ik in het donker alleen nog maar de dierengeluiden uit het woud hoor. Ik slaap de hele nacht aan één stuk door.

's Ochtends om half zes wandel ik al tussen de tempels door. Zo heb je de tempels, op een handjevol andere vroege vogels na, een paar uur voor jezelf. Vanaf tien uur arriveren de eerste toeristenbusjes en is het gedaan met de stilte. Vanaf de hoogste tempels heb je mooi overzicht over het woud waar hier en daar andere tempels boven de bomen uitsteken.

Middags bus ik naar het 35 kilometer zuidelijker gelegen Lago Peten Itza. In het meer staan kleine houten bouwsels met platte stenen erop. Een paar vrouwen staan er in het 60 centimeter diepe water hun was op te doen. Er is nog een wasplaats vrij en ik heb nog wat vuile was! ik hoor wat gegiechel naast me, maar dat is naar ik veronderstel vanwege de laatste moppen die uitgewisseld worden.

Via het op een schiereiland gelegen **Flores** reis ik de volgende dag naar **Poptun**. Hier vindt je de 'Finca Ixobel', een soort boerderij waar je kunt paardrijden als je dat zou kunnen, grotten bezoeken, zwemmen, helpen bij het boeren of gewoon niets doen. Slapen doe je o.a. in een soort boomhut en eten doe je in het zelfbedieningsrestaurant waar je zelf moet bijhouden wat je gebruikt. Het is een ~~plek~~ ~~waar~~ ~~je~~ ~~ook~~ ~~me~~ ~~de~~ ~~mensen~~ ~~van~~ ~~over~~ ~~de~~ ~~hele~~ ~~wereld~~ ~~kunt~~ ~~ontmoeten~~.

Omdat op 11 april de feesten rondom Pasen beginnen en de meeste buschauffeurs vanaf die dag op zijn minst aangeschoten achter het stuur schijnen te zitten, moet ik me een beetje haasten. Voor die tijd moet ik in Antigua zijn waar ik Spaanse les wil gaan volgen. Inmiddels heb ik al heel wat reizigers ontmoet die dat al gedaan hebben en een aardige mond Spaans spreken.

Na Ixobel zak ik verder af naar het Lago de Izabal waar op een van de oevers in het bos het Finca El Paraiso is. Er zou hier een bijzondere waterval zijn, namelijk een die heet is! Eerst zien en pas geloven natuurlijk. Een hete waterval? Ja echt, een thermale waterval die zo heet is dat je er niet eens onder kunt gaan staan. Met een geleende duikbril kijk ik even onder water en wat zie ik? Een hele schol tropische vissen die zich lekker voelen precies onder de waterval in het warme water!

Ik ontmoet er de Nederlandse Sebastian en zijn Franse vriendin Christelle. Ze geven me een lift naar El Estor. Een dorp aan het meer waar we de enige toeristen zijn. Het is zaterdag, dus er moet gefeest worden. In het 'Local Social' is de Miss El Estor-verkiezing waar de dames veel meer bloot geven dan ze in India zouden doen. Na de nodige 'Gallos' (populair nationaal bier) zijn ook wij het met de jury eens. De mooiste miss heeft gewonnen.

Met de kippenbus, die om de haverklap stopt en afgeladen is met mensen die op de zondagsmarkt inkopen hebben gedaan, reis ik naar **Rio Dulce**. Hier staat een prachtig backpackershotel op palen langs de rivier. Ook hier zie ik veel mensen die met hun inkopen per boot terug varen naar hun dorp.

Na één nacht reis ik in één keer via Guatamale City naar Antigua, dat een groot openluchtmuseum lijkt te zijn. Veel oude gekleurde huizen, mooie kerken en andere monumentale gebouwen. Ik ben benieuwd!

Antigua is een uitgesproken pittoresk dorp op 1500 meter hoogte gelegen, dus de nachten zijn aangenaam koel. De huizen zijn veelal in pasteltinten of terracotta geschilderd en hebben daken van halvekokervormige dakpannen. Wat betreft de architectuur zijn er kosten noch moeite gespaard toen Antigua in de 17^e en 18^e eeuw een rijke Spaans koloniale hoofdstad was. Veel restaurants en hotels hebben sfeervolle patio's waar je in de schaduw gezeten van je ontbijtje of lunch kunt genieten. Er zijn een aantal kathedralen, maar daarvan zijn er bij de aardbeving in 1773 enkele gedeeltelijk ingestort. De tonnenzware brokstukken liggen er nog steeds. Na de aardbeving was Antigua geen hoofdstad meer. Dat is nu Guatamala

City, een behoorlijk vervuilde stad waar de slopenwijken zijn opgebouwd uit sfeerloze gasbetonblokken.

Semana Santo (Pasen) Op het katholieke Viernes Santo (Goede Vrijdag) gaan er vier processies door de straten van Antigua. Elk een eigen route. Op de uit een soort kinderhoofdjes bestaande bestrating worden in de nacht voor Goede Vrijdag zo'n 70 à 80 kleurrijke 'tapijten' gelegd. De meesten worden gemaakt van gekleurd zaagsel, de duurdere van bloemen en soms een combinatie van deze twee. De kunstwerken waarop de lokale bevolking zich artistiek uit leeft kunnen tientallen meters lang zijn. Zelf heb ik ook een paar uur meegeholpen omdat onze Spaanse school ook een tapijt maakte.

Om 6 uur 's ochtends op Goede Vrijdag gaat de processie van start bij de verschillende kerken. Honderden in paarse gewaden geklede mannen openen de tocht. Er wordt royaal met wierook geslingerd waarna uit het daarbij ontstane dikke rookgordijn een enorme baar tevoorschijn komt. Het beeldhouwde gevaarte is 15 meter lang, $2\frac{1}{2}$ meter breed, 1 meter hoog en wordt op de schouders van ruim 60 mannen gedragen. Op de baar staat Christus levensgroot die met zijn kruis sleept. Met veel gevoel voor drama slepen de mannen zich langzaam voort en staan af en toe op de plaats heen en weer te wiegen alsof ze bijna bezwijken onder hun zware last. Hierdoor ziet het er nog dramatischer uit. Met zwaar trommelgeroffel wordt het toneelspel compleet gemaakt. Zo'n processie duurt uren en alleen de mannen die de baar dragen mogen over de tapijten lopen die daarna dan ook volledig vernield zijn. Even vrolijk worden ze 's middags opnieuw gelegd voor de avondprocessie. Om drie uur 's middags is de kruisiging die er indrukwekkend uitziet.

's Avonds worden de processies nog eens dunnetjes overgedaan. Op de grote baar ligt nu het lichaam van Christus en de dragers zijn in het zwart gekleed.

Net als overdag zijn er tienduizenden mensen uit de wijde omgeving op het spektakel afgekomen.

Samen met m'n huisgenoot David boek ik voor de zondagmiddag een toer naar de Paccaya Vulcano, één van de drie vulkanen die in het zicht van Antigua liggen. Deze heeft zijn laatste grote uitbarsting in '87 gehad, maar rookt nog steeds. In verband met de af en toe voorkomende berovingen tijdens de klim gaan er bewakers mee. Het laatste deel van de klim is steil en gaat over een helling die bestaat uit een dikke laag klein steengruis. Bij iedere stap zak je diep weg in het gruis waardoor je maar langzaam hoogte wint. Dit maakt het vooral een vermoeiende klim, maar de beloning is groot als ik eenmaal op de rand van de krater aangekomen ben. Alhoewel., de

zwaveldampen die opstijgen uit de krater maken het verblijf op de top er niet aangener op. Het is een penetrante geur die op je ogen en longen slaat en je de adem beneemt. Sommigen worden er zelfs misselijk van. Afgezien van dit ongemak is het uitzicht over het dal fantastisch.

Na wat foto's van elkaar gemaakt te hebben dalen we in een razend tempo af. Was de gruishing bij het klimmen een verzoeking, nu kun je met lange sprongen meters tegelijk afdalen. Dat daarbij je schoenen vol gruis komen te zitten nemen we op de koop toe. Tegen de avond zijn we terug in Antigua.

Na tien dagen Spaanse les kan ik me een klein beetje redden. Ik had ook niet verwacht dat ik het volledig zou beheersen. De basis is er en de rest komt tijdens het reizen wel goed.

Ik verlaat Antigua nadat ik nog de kleurrijke maandagochtend groentemarkt heb bezocht. Overal waar de marktvrouwen zitten, liggen onder totaal versleten paraplu's babies en peuters te slapen.

Antigua zal er in de toekomst waarschijnlijk alleen maar mooier uit gaan zien omdat het op de lijst van de Unesco staat, wat betekend dat men zich aan allerlei voorschriften wat betreft kleur en bouwstijl dient te houden. Ook is het verboden om ook maar één spijker in de ruines te slaan.

Als ik in Guatamala City in de Avenida 6 op jacht ben naar betaalbare diafilms ontdek ik dat de stad hier en daar toch nog wat monumentale gebouwen binnen zijn grenzen heeft die zeker de moeite waard zijn.

Er komt hier behoorlijk wat criminaliteit voor wat o.a. blijkt uit de stalen hekwerken met een doorgeefluik erin, die de kleinere winkels pal voor de toonbank hebben staan. De grotere winkels hebben bewaking voor de deur staan en wat wel grappig om te zien is, op iedere Pepsi-en Coca Colatruck staat een bewaker letterlijk op de flessen met een grote proppenschietter in zijn handen. Ook als er ergens een vracht- of bestelwagen uitgeladen wordt staat er een bewaker met een geweer bij.

Ondanks zoveel bewaking had ik niet het gevoel dat er, in ieder geval overdag, een broeierige sfeer heerst, maar misschien is die mij wel ontgaan. Het stalen net om m'n rugzak werkt in ieder geval preventief genoeg om mij met rust te laten. Tijdens de drukte in Antigua zijn verschillende toeristen beroofd doordat hun dagrugzakje met een scheermesje werd opengesneden.

Het is even zoeken, maar uiteindelijk vind ik op een kleine binnenplaats de bussen naar het noorden van Guatamala. In zes uur reis ik terug naar Rio Dulce waar ik al

eerder geweest ben. Hier neem ik de boot over de Rio Dulce naar **Livingston**, een plaatsje aan de Caraibische Zee met veel zwarten. Bij ieder houten huisje zie je zo'n gezellige dikke moeke met krulspelden in en een paar jengelde peuters om haar heen. Reggae en latin muziek dat in de straten klinkt wisselen elkaar af.

Als ik op een de houten veranda van een café zit zie ik ineens een bekende op me af komen. Het is de Engelse Amerikaan Ian die ik in Belice al twee keer ontmoet had. Tijdens het avondeten besluiten we dat hier verder niet veel te doen is en er teveel toeristen rondlopen die botweg hun camera op iedere local richten en maar raakschieten.

We gaan in ieder geval samen richting Honduras en daar zien we wel verder. Het zeilschip dat in drie dagen rechtstreeks naar het eiland Utila in Honduras vaart vertrekt pas over vier of vijf dagen dus dat moeten we helaas laten schieten.

Honduras

's Ochtends nemen we de eerste boot die ons in een uur naar Puerto Barrios brengt waar we vanaf de stijger meteen achter in een pick-uptruck kunnen stappen die ons dwars door een bananenplantage tot voorbij de Hondurese grens brengt. Op het moment dat we op Hondurees grondgebied zijn verandert de weg dramatisch. Van een strakke asfaltweg rijden we ineens over een smalle zandweg die ons naar een

houten gebouwtje brengt dat de immigratie moet voorstellen. Na een stempel in ons paspoort zijn we in Honduras. De laatste paar honderd meter zijn er een jongen en een vrouw bij ons in de bak gesprongen met grote stapels geld in hun handen. Het is duidelijk wat ze willen. 'Cambio', wisselen! 14,5 Lempira's voor een dollar is geen slechte koers en we hebben tenslotte geld nodig, dus we wisselen zoveel dollars dat we minimaal twee dagen vooruit kunnen.

Het is echt een gat van vier huizen, een winkel en een café waar we in terecht gekomen zijn, maar de 'chickenbus' vertrekt al vrij snel waarna we via een slingerende stoffige zandweg en allerlei dorpjes in Puerto Cortés aan de kust aankomen. We vinden dat we erg veel mazzel hebben vandaag, het vervoer verloopt vlekkeloos zonder lange wachttijden.



In Puerto Cortés proberen we dit keer een charter op een vrachtboot die naar Utila vaart te krijgen, maar ook nu is de wachttijd een paar dagen. Jammer, maar een geluk is weer dat er binnen een half uur een express-bus vertrekt die rechtstreeks naar **La Ceiba** rijdt, de springplank van waaruit je de eilanden kan bereiken. De volgende meevaller is dat de rit niet de beloofde zes uur duurt, maar maar vier uur? Kortom, bij daglicht komen we nog aan in deze grote kustplaats waar we ons door een taxi naar Hotel Amsterdam laten brengen. Hier moet je je niet al teveel van voorstellen, het hotel is meer een backpackershostel dat gerund wordt door een 76-jarige Nederlandse zeeman. Hij woont hier al veertig jaar en weet ons de hele avond bezig te houden met al zijn fantastische verhalen over zijn reizen.

De volgende ochtend 21 april probeer ik samen met een paar ander reizigers aan geld te komen bij één van de vele banken die La Ceiba rijk is, maar ondanks het Cirrus- en Mastercardlogo op de pinautomaat wil het niet lukken het apparaat geld te laten spugen. Dan toch maar weer traveler-cheques inwisselen, wat gek genoeg ook niet van een leien dak gaat en de nodige persoonlijke energieverpilling met zich mee brengt.

Om 9.30 uur gaat de ferry die ons in vijf kwartier over een zee met een aangenaam lange deining naar het eiland **Utila** brengt. Het is een klein eiland waar de bewoners voornamelijk van de visvangst en het duiktoerisme leven. Er zijn zo'n veertien duikscholen en het schijnt de goedkoopste plaats ter wereld te zijn waar je je PADI-duikbrevetten kunt halen. PADI staat voor Professional Association of Diving Instructors en is wereldwijd erkent. Zonder een brevet kun je niet duiken, dus we schrijven ons in voor de 'Open Water Course' waarmee je tot achttien meter mag duiken. Om te beginnen worden we in het klaslokaal volgepompt met de noodzakelijke theorie waarna we 's middags in ondiep water met de apparatuur leren omgaan. Het is even wennen om onder water gewoon door te gaan met ademen. Na de eerste sloot zeewater die ik per ongeluk binnen krijg heb ik de neiging om meteen naar boven te gaan om 'echte' adem te happen, maar al snel kom ik er achter dat dit onder water net zo gemakkelijk gaat als boven water. Als je dat mondstuk maar in je mond geklemd houdt. Bij de eerste oefeningen blijven we niet minder dan vijf kwartier onder water!

De volgende ochtend hebben we weer theorie, maar 's middags hebben we onze eerste echte duik vanaf de boot tot zes meter diep en zien we een enorme variatie aan tropische vissen in de meest exotische kleuren om ons heen zwemmen. Het lijkt wel alsof je in onmetelijk groot tropisch aquarium rondzwemt dat ook nog eens de

aangename temperatuur van 27°C heeft. Als ik thuiskom schaf ik mezelf als eerste een bescheiden tropisch aquarium aan waarschijnlijk, haha.

Enfin, om een lang verhaal kort te maken; bij iedere duik voel ik dat het makkelijker gaat, ook als we tot achttien meter afdalen, waar je weer andere vissen en schildpadden ziet.

Na vier duiken en een theoretisch examen heb ik m'n 'Open Water' brevet wat een leuke basis is. Bij de cursus voor gevorderden ga je tot dertig meter diep, wat de mogelijkheden natuurlijk uitbreid. Je raadt het aldie cursus hebben we natuurlijk ook gedaan.

Zo hebben we naar een wrak op dertig meter diepte gedoken en een nachtduik uitgevoerd. Dat is helemaal spannend met een lamp in je handen in het stikdonker afdalen. Nu krijg je de gelegenheid om de nachtvisen te zien die zich overdag verborgen houden.

Om de cursus compleet te maken wordt hij afgerond met een fotoduik waarbij je tijdens je duik een film vol kunt schieten. Voor een klein uur voel ik me een amateur Jacques Cousteau daar onder water. Tijdens de boottocht terug naar de haven worden we opgeschrikt door een groep dolfijnen die voor en naast de boot hoog uit het water springen. Als we langzamer gaan varen om met ze te kunnen zwemmen gaan ze er helaas vandoor.

In totaal heb ik dertien duiken in het logboek dat je krijgt, kunnen bijschrijven.

Na acht dagen op Utila neem ik de boot terug naar het vasteland om vandaar naar **Tegucigalpa**, de hoofdstad van Honduras, te reizen. Ian blijft nog een paar dagen op Utila hangen.

Inmiddels ben ik in de hoofdstad aangekomen waar ik een 24-uur internetcafé met een supersnelle verbinding en gratis koffie heb gevonden.

Tegucigalpa heeft niet zo veel te bieden, alhoewel voor mij het gewone straatleven al genoeg kan zijn om het toch interessant te maken. Overal op straat biedt de bevolking zijn koopwaar aan om wat Lempiras te verdienen. Rondom de rivier die door de stad loopt zijn nog steeds de enorme verwoestingen te zien die door de hurricane Mitch zijn veroorzaakt. Ruim tweeënehalf jaar later is men nog steeds bezig om de boel weer op te bouwen.

PS. Een bijkomend voordeel van het samen reizen met Ian was dat ik zijn laptopcomputer heb kunnen gebruiken om dit hele verslag te typen en we 's avonds zijn DVD-films op de computer konden bekijken.

1 mei 2001

Vanaf zes uur 's ochtends brengt de bus me in 3½ uur van Tegucigalpa naar de Nicaraguaanse grens. Bij de busstop staan jongens met hun fietstaxi's op klanten te wachten om ze de laatste vijfhonderd meter naar de grens te fietsen. Behalve dat je niet in de verzengende hitte met je bagage hoeft te sjouwen weten de jongens precies bij welke loketten je moet zijn om de douaneformaliteiten af te werken. Honduras is me goed bevallen ondanks dat het één van de corruptste landen ter wereld is.

Nicaragua

Zodra ik de grens over stap je in een andere wereld. Het lijkt alsof ik in het wilde westen terecht ben gekomen. Bij een houten bouwvallige kroeg staan paarden gestald compleet met leren voetkappen, lasso en groot kapmes. De mannen dragen western laarzen met sporen en grote stoffige hoeden.

Natuurlijk word ik meteen belaagd door geldwisselaars. De eerste biedt elf Cordobas voor een dollar, de tweede begint bij twaalf, maar stijgt tot dertien als ik wegloop. Een Cordoba is dus negentien cent ervan uitgaande dat de dollar f2,50 is.

Nicaragua is één van de armste landen ter wereld en het armste van Latijns Amerika. Onder andere door de onstabiele politieke situatie die lange tijd geheerst heeft en doordat een van de belangrijkste exportproducten, namelijk de landbouw door El Nino en hurricane Mitch op grote schaal vernietigd zijn. Maar ook door de inflatie die het gevolg was van de grote aardbeving in '72 en de burgeroorlog in '78-'79.

Tijdens de busrit steken we regelmatig riviertjes over. De bruggen hierover zijn stuk voor stuk vernietigd door aardbevingen en Mitch. Net als in Laos worden er nu nieuwe grotere en vooral sterkere bruggen gebouwd met financiële steun van Japan die hier in de toekomst een grote afzetmarkt voor hun auto's ziet.

Vanuit de bus zie ik de eerste van de achtentwintig grote vulkanen die als een ketting langs de zuidkust liggen. Ze zijn ontstaan doordat Nicaragua op de kruising van drie continentale platen ligt en daardoor een zeer onstabiel landschap heeft.



Afgelopen voorjaar werd buurland El Salvador nog geteisterd door een heftige aardbeving, maar de volgende keer kan Nicaragua het slachtoffer zijn.

Zoveel toeristen er waren in Guatemala en op Utila, zo weinig zijn er hier, maar de eerste reizigers die ik in de eerste grote plaats **Leon** tegenkom zijn natuurlijk Nederlanders.

Leon was tot 1858 de hoofdstad. Het klapstuk hier is de kathedraal in koloniale stijl. Het is de grootste van Centraal Amerika en op de schietgaten van de burgeroorlog na, nog in goede staat. De stad heeft een zeer charmante uitstraling door zijn smalle straten met grijs-zwart betegelde trottoirs, de oude huizen met rode dakpannen, de vele paardenkarren en de vriendelijke bevolking.

Van veel huizen staan i.v.m. de hitte de voordeuren open waardoor je meteen in de zitkamer met rood-grijze tegelvloeren kijkt. Op de vloer staan standaard vier donkerhouten schommelstoelen met zo'n rotan zitting en rugleuning. Deze stoelen zijn zo populair dat je ze als toerist als bouw pakket naar huis kunt opsturen, maar dan moet de plaatselijke bank wel meewerken als je je traveller cheques wilt inwisselen. De mevrouw van de bank vond dat de handtekeningen van m'n paspoort en de cheque niet exact op elkaar leken en weigerde de cheque te verzilveren. Gelukkig wordt m'n creditcard wel geaccepteerd, maar de stoel heb ik (nog) niet gekocht. Uiteindelijk blijf ik drie nachten in Leon omdat ik door de grote hitte en het daarbij behorende transpireren in de wind een goede kou heb gevat en even uit wil zien.

Het is 1½ uur met de bus naar **Managua**, de hoofdstad, die niet bepaald het bezoeken waard is. De zware aardbeving van '72 heeft bijna het hele centrum met de grond gelijk gemaakt en wat er nog overeind gebleven was werd door de burgeroorlog en de zware overstromingen door Mitch in '98 zwaar beschadigd. De eeuwenoude kathedraal is het enige historisch gebouw dat overgebleven is, maar het staat op instorten. De rest van de stad geeft een troosteloze aanblik. Veel half vergane laagbouw en krotten gemaakt van sloophout en metalen golfplaten bepalen het straatbeeld.

Helemaal ongevaarlijk is het ook niet. Zowel m'n reisgids als de pensionhouder raden af om het een stadsbus te reizen i.v.m. gevaar voor diefstal. Er wordt aangeraden om een taxi te nemen. Die raad heb ik gelukkig opgevolgd, want van andere reizigers hoorde ik later dat ze een stadsbus hadden genomen om goedkoper uit te zijn waarna ze beroofd zijn van paspoort, geld enz.

Ook ik heb na het bezoeken van de kathedraal een wat minder positieve ervaring. Een jongen komt naar me toe om me schijnbaar een hand te geven, maar in zijn andere hand zie ik tot mijn schrik ineens een mes. 'Your money', zegt hij. Razendsnel analyseer ik de situatie. Omdat ik heb erg weinig zin m'n geld af te geven zit er maar

één ding op; ik moet van dat joch af. Hij is bijna twee koppen kleiner en heeft dus maar korte beentjes waarmee hij vast niet hard kan rennen. In een flits neem ik een sprint ervan uitgaande dat hij mij niet bij kan houden. En inderdaad, hij doet niet eens een poging om me achterna te rennen. Nou, daar ben ik goed vanaf gekomen. Het blijkt dus dat je ook overdag niet overal veilig bent.

Na een nacht Managua hou ik het dus ook voor gezien en neem de bus richting Granada, maar onderweg bij km-paal 23 stap ik uit om de Masaya vulkaan van dichtbij te gaan bekijken.

Eeuwen geleden dacht de lokale bevolking dat de erupties van de vulkaan woedeuitbarstingen van de Godin van het Vuur waren en offerden daarom kinderen en jonge vrouwen die in de lavaput werden gegooid!?

Tegenwoordig braakt de vulkaan nog steeds zo'n 500 tot 3000 ton giftige dampen en as per dag uit, waardoor zij een van de grootste natuurlijk vervuilers ter wereld is.

Op 22 april jongstleden was er zelfs een kleine uitbarsting. Nu, tien dagen later liggen de stille getuigen, lavabrokken ter grote van een voetbal nog steeds op de parkeerplaats naast de krater. Mmm, misschien moet er toch even een offertje

Een ander fenomeen is dat tegen de binnenwand van de krater een kolonie groene parkieten op niet te verklaren wijze de zwaveldampen weet te overleven!?

Van Guatamala tot in Panama ligt een keten van vulkanen in twee parallelle rijen. Veertien daarvan zijn hoger dan 900 meter. De hoogste meet 2365 meter.

Granada, gelegen aan het Meer van Nicaragua, is in 1594 gesticht en is daarmee de oudste stad van Latijns Amerika. Net als in Leon staat het centrum vol met oude koloniale gebouwen en er rijden zelfs nog paardentaxi's rond en dit keer niet voor de toeristen. Op het centrale plein kom ik voor de derde keer een oude bekende tegen. Wie anders dan Ian die zijn reisplannen gewijzigd heeft en nu ongeveer dezelfde route als ik volg, maar dan in een ander tempo. Enfin, het is weer effe lekker bijlullen.

Twee dagen later neem ik de boot naar het eiland van **Ometepe** in het meer van Nicaragua. Het is het grootste 'zoetwatereiland' ter wereld en bezit twee vulkanen waarvan de 'Conception' de hoogste is en een perfecte symetrische vorm heeft. In m'n pension ontmoet ik twee reizigers die al plannen hebben gemaakt om de vulkaan te beklimmen en ze hebben er geen bezwaar tegen als ik met ze meeloop.

Zodoende beginnen we de volgende ochtend om vijf(!) uur aan de klim van de 1610 meter hoge steile helling van de vulkaan. Soms is het maar goed dat je van tevoren niet precies weet waar je aan begint anders zou je er misschien niet aan begonnen zijn!!

Eerst door een bos en later tussen hoge planten door die ik voor het eerst van mijn leven zie bereiken we na vier uur en twintig minuten de kraterrand. Het uitzicht over het meer, het eiland en in de vulkaan zijn adembenemend. Uit de kraterwand stijgen hier en daar wat zwavelwolken op. Deze vulkaan had zijn laatste grote uitbarsting in '54, maar spuugde in december '99 nog tonnen as de lucht in.

Na wat foto's genomen te hebben dalen we weer af waarbij we door de inmiddels bloedhete zon zonder drinkwater komen te zitten. En we hadden toch echt heel zuinig gedaan. Als we na een paar uur een boerderij bereiken staat mijn hoofd door de hitte bijna op ontploffen. We weten we niet hoe snel we een paar kannen met water over ons uit moeten storten. Na enkele tientallen liters koud water zijn we voldoende afgekoeld om onze weg naar het pension te vervolgen.

Om vijf uur 's middags gaat er een boot van het eiland naar **San Carlos** in het oosten van het meer. Omdat deze boot maar twee keer per week vaart besluit ik ondanks het gehaast toch mee te varen. In twaalf uur varen we 's nachts bij volle maan over het meer. Ik lig ergens op het dek op m'n slaapmat ingeklemd tussen de kippen en de manden met fruit. Niet comfortabel misschien, maar ik lig in ieder geval zodat ik kan slapen.

Vanuit San Carlos neem ik meteen om acht uur de boot over de Rio San Juan richting Caraïbische Zee. Het eerste deel van de boottocht gaat door een reservaat en overal langs de oevers en op het water zie ik vogels en vlinders waarvan ik me niet kan herinneren die ooit in een dierentuin gezien te hebben.

Na 3,5 uur varen komen we bij de eerste grote stroomversnelling waar onze boot niet doorheen kan bij het dorpje **El Castillo**. Dit betekend tevens het einde van de tocht. Er staat een 18e eeuwse versterkte vesting van waaruit de Spanjaarden het verkeer op de Rio San Juan controleerden en hun land tegen ongewenste bezoekers verdedigden.

Na een nacht in een zeer primitief 'hotelletje', maar met zeer gastvrije mensen (er wordt voor mij een schommelstoel op de veranda boven het water gezet), vaar ik 's ochtends vroeg terug naar San Carlos. Er is hier zowaar een houten migratie-kantoortje waar ik een 'vertrek' stempel van Nicaragua kan krijgen. Vanuit het kantoortje stap je zo in het bootje dat me over de Rio Frio in een uur naar Costa Rica brengt.

Costa Rica

Het welvarende Costa Rica ziet er inderdaad luxer en schoner uit is mijn eerste indruk. Van Centraal Amerika is C.R. het land met het hoogste gemiddelde inkomen, met Panama op een goede tweede plaats. El Salvador staat onderaan de lijst.

Het betaalmiddel is de Colon. Honderd Colones is 77 cent waard.

Omdat er vanuit Nicaragua vaak illegaal geïmmigreerd wordt, worden de passagiers, behalve ik als toerist, van de bus in een tijdsbestek van 2½ uur vier keer gecontroleerd.

Bij het plaatsje Fortuna ligt de vulkaan 'Arenal', met 1633 meter hoogte de meest actieve vulkaan van C.R. In 2000 zijn bij een kleine uitbarsting nog een aantal mensen gedood. In C.R. zijn alle toeristische attracties overgeorganiseerd om er maar zoveel mogelijk geld uit te slaan. Zonder een 'tour' te boeken kom je dan ook niet bij de vulkaan, maar de toer wordt wel afgesloten met een bezoek aan een warmwaterbad. Het warme water is natuurlijk afkomstig van de vulkaan. De uiterste top van de

vulkaan gaat schuil in de wolken, maar alles daaronder is in de schemering is goed te zien. Tien seconden nadat je de vulkaan hoort donderen zie je de gloeiende lava met een snelheid van zeventig kilometer per uur van de hellingen afrollen, wat natuurlijk een spectaculair gezicht is.

Na dit oogverblindende vuurwerk sluiten we de avond af in de 'hotsprings' waar een bekende (nee, niet Ian!) me verteld dat ie

in de hoofdstad San Jose van al zijn waardepapieren is bestolen. San Jose is berucht om zijn vele bestolen toeristen dus dat wordt dubbel uitkijken!



Als ik de volgende dag met de bus **San Jose** nader betrap ik mezelf erop toch een beetje gespannen te zijn. Vanaf de bus laat ik me veiligheidshalve door een taxi naar m'n hotel brengen. Het staat in een drukke winkelstraat aan de rand van het centrum.

Nadat ik een uurtje in het centrum heb rondgelopen ben ik bijna verbaasd dat ik nog niet ben bestolen. In feite bevalt de stad me wel, het is er gezellig druk en er staan mooie historische gebouwen. Pas als het gaat schemeren, veel winkels dicht gaan en het stiller wordt op straat voel je instinctief dat je beter niet alleen over straat kan gaan. Hier en daar lopen jongens rond en ik merk dat ik in de gaten wordt

gehouden. Kortom, ik ga terug naar m'n hotel waar achter me het hek meteen hermetisch wordt gesloten.

Nadat ik San Jose overleefd heb reis ik via Puerto Limon richting **Cahuita** aan de Caraïbische Zee. Het is een kustdorp met een zandweg als hoofdstraat en de bevolking bestaat voor een groot deel uit Jamaicanen. Bij het dorp ligt een klein Nationaal Park langs de kust waar je allerlei 'wildlife' kunt bewonderen. Ik heb blijkbaar m'n dag niet want het enige dat ik te zien krijg zijn honderden hermietkrabben. Die vreemde beesten die zijdelings lopen.

Gelukkig kan ik m'n dag toch nog goedmaken met een bak koffie bij een Hollands ontbijtcafe, maar m'n dag wordt pas echt goed als ik in de 'Story' (of was het de Prive?), achtergelaten door uiteraard Nederlandse toeristen, het complete beeldverslag van de verloving van Alex en Maxi kan bekijken. Je begrijpt, ik voelde me even alsof ik terug was in Nederland.

Panama

Van Cahuita reis ik met een overvolle 'chickenbus' via de onverharde weg dwars door enorme 'Chiquita' bananenplantages richting Panamese grens. We hebben toevallig een drinkstop bij een van de verwerkingsbedrijven waar de bananen in dozen verpakt worden en op de trein naar de haven worden gezet.

In het grensplaatsje Sixaolo moet ik in een oude houten 'supermarkt' het exitzegel kopen dat in het douanekantoor ernaast in m'n paspoort wordt geplakt. Lopende over de bananenspoorbrug steek je dan de Rio Sixaolo over die de grens met Panama vormt. Bij de immigratie zijn ze blij dat er weer eens een buitenlander langs komt want dat zorgt voor het nodige tijdverdrijf. M'n hele rugzak moet leeg!? Maar gelukkig, als ik halverwege wat vuile onderbroeken laat zien vindt de vriendelijke douanemeneer het wel genoeg en kan ik weer inpakken.

De klok gaat een uur vooruit en de geldeenheid is officieel de Balbao die gelijk is aan de US dollar en ook als betaalmiddel geaccepteerd wordt. Toen ik geld tapte rolden er dollars uit de machine.

Na een uur ben ik bij de kustplaats Almirante waar ik een watertaxi naar **Bocas del Toro** op het eiland Colon neem. In de haven zie ik de reusachtige Chiquitaboten volgeladen worden met vierhonderdduizend dozen met bestemming Europa.

Voortgestuwd door een tweehonderd PK buitenboordmotor vliegen we over het water tot we halverwege in een enorme tropische regenbui terechtkomen die het zicht en de snelheid ernstig reduceerd.

Desalnietemin komen we veilig aan en kan ik op zoek gaan naar een pension. Al snel kom ik mij bekende Zwitsers tegen die een goed adres kennen.

De volgende ochtend boeken we twee duiken (dit gaat altijd per twee), maar om eerlijk te zijn viel het zicht onder water tegen. In Honduras waren we met het heldere water al teveel verwend.



Na Bocas del Toro reis ik alleen verder over een spectaculaire bergweg richting David om daar over te stappen op de bus naar het bergdorp **Boquete**. Dit op duizend meter hoogte gelegen dorp ligt in de Chiriquí Hooglanden waar we een mengeling van Atlantische en Pacifische winden voor een lente-achtig klimaat zorgt, het hele jaar door. De zwarte vulkanische grond hier is een vruchtbare bodem waarop onder andere zeer goede koffie wordt verbouwd. Ik boek een rondleiding op een koffieplantage en word tot mijn verbazing opgehaald door een Hollandse. Ze is hier vier geleden met haar man komen wonen en leidt nu toeristen rond. Na een zeer grondige uitleg over het hele proces van kweken, plukken, verwerken en verpakken ben ik te weten gekomen dat er achter een simpel bakkie koffie een hele wetenschap verborgen gaat.

Tijdens een wandeling door het dal kom ik door kleine Indiaanse nederzettingen waarvan de meeste bewoners als koffieplukkers voor de grote koffieboeren werken. Omdat de koffieprijis op het moment laag is krijgen ze zeer slecht betaald. De vrouwen en meisjes zijn veelal gekleed in bont gekleurde jurken en hun onderbenen zijn prachtig versierd met kleine kralenkettingen. Helaas heb ik ze niet voor de lens gekregen, ik denk dat ze te verlegen waren.

Vanuit Boquete ben ik naar **Panama-City** gereisd, voornamelijk omdat ik het Panamakanaal een keer wilde zien, maar ook omdat hoofdsteden vaak veel te bieden hebben. Hier was dat het oude stadsdeel dat vanaf de 17e eeuw is opgebouwd. Het probleem is alleen dat het grenst aan de meest criminele wijk van de stad, te vergelijken met de Bronx in New York. Als ik met de taxi door deze voornamelijk uit twee verdiepingen tellende houten huizen rijdt, is er net een razzia aan de gang. Twee politiebussen zijn al volgeladen met arrestanten. 'Welkom in Panama-City!' hoor ik

mezelf denken. Gelukkig hebben ze in het oude stadsdeel speciaal voor de paar toeristen die er komen extra politie ingezet. Dit wijkje wordt aan drie zijden omgeven door de Baai van Panama en vanaf het uiterste punt heb je een prachtig zicht op de skyline van de nieuwe stad met zijn tientallen wolkenkrabbers.

De eerste ochtend ga ik op weg waar ik voor gekomen ben. Het **Panama-kanaal!** Het is twintig minuten met de bus naar de Miraflores-sluizen. In feite zijn het maar gewone sluizen zoals we die in Nederland volop hebben, alleen rijden er hier aan weerszijden locomotieven met de boot mee om hem in het midden te houden. Dit is ook wel nodig want de sluizen zijn 33,5 meter breed en soms gaan er schepen van niet minder dan 32,3 meter doorheen.

Nog wat meer droge feiten? In 1914 was de eerste officiële passage. Tijdens de bouw stierven 22.000 arbeiders, voornamelijk door malaria en gele koorts. Eerst Frankrijk, maar later Amerika was verantwoordelijk voor de bouw en het in bedrijf houden van het Kanaal tot 31 december 1999 toen Panama de verantwoordelijkheid overnam. Per jaar passeren er 13.000 schepen die een gemiddelde tol van US\$45000 betalen. In 1928 betaalde Richard Halliburton 36 dollarcents om het Kanaal in tien dagen door te zwemmen. Enz, enz.....

Als ik in het centrum van de stad nog wat rondkijk wordt me door winkeliers op het hart gedrukt vooral niet de smalle zijstraten in te gaan want daar zou je weleens volledig 'gestript' uit kunnen komen!? Het lijkt wel Amsterdam!

Nu begint het erop te lijken dat je beter niet hier naartoe kan gaan, maar dat is niet zo. Er zijn voldoende mooie dingen om het een bezoek waard te maken en er wordt overal hard gewerkt om vergane glorie weer op te poetsen. Het Herrera-plein voor m'n pension bijvoorbeeld is al mooi opgeknapt, alleen de historische gebouwen rondom het plein worden nog bewoond door de allerarmsten en zien er uit als krotten en dat terwijl een paar blokken verder het volledig gerestaureerde Presidentiele Paleis staat te schitteren in de zon.

Na ook Panama-City overleefd te hebben reis ik terug naar David om vandaar naar het grensbergdorp **Rio Sereno** te gaan. We rijden over een smalle bergweg langs renpaardenfokkerijen en boerderijen waar ze Holsteinkoeien houden (dit is toch een Nederlands ras?). Volgens het gastenboek van het enige hotelletje in het stoffige dorp zijn er de laatste twee maanden geen buitenlandse gasten geweest. Het dorp zelf is niet veel bijzonders, maar dat is de bergweg die naar Costa Rica leidt wel.

De volgende ochtend om zes uur word ik letterlijk wakker geschud. Het hele houten hotelletje van twee verdiepingen staat heen en weer te zwiepen en kraakt in al zijn voegen..... Ik heb het gevoel dat het gebouwtje ieder moment kan bezwijken, maar na een paar seconden is het schudden over en staat alles nog overeind. Als ik op het balkon ga kijken komt de pensionhoudster ten overvloede nog even vragen of ik ook wat gevoeld heb en ze voegt er aan toe dat dit soort kleine aardbevingen wel vaker voorkomen en ongevaarlijk zijn!?

Het schijnt zo te zijn dat deze regelmatig voorkomende schokken de spanning tussen de aardscholen wegnemen en daarmee een grote schok voorkomen. Als ik gepakt heb en naar de busstop loop lijken de dorpsbewoners weinig onder de indruk want het leven in dit dorp gaat door alsof er niets gebeurd is.

Costa Rica

Terug in Costa Rica gaat de klok weer een uur terug. Ik reis naar het aan de Pacifische Oceaan (Grote Oceaan) gelegen **Quepos** waar het Manuel Antonio N.P ligt. Vrij snel kom ik er achter dat het park op de brede stranden na weinig voorstelt en het hier erg toeristisch is.

Na een nacht 'vlucht' ik weg uit dit toeristische oord. Met een oude bus ga ik richting het '**Monteverde Cloud Forest**' op 1350 meter hoogte. Onderweg worden we overvallen door een vette inktzwarte regenwolk die de onverharde weg bijna onbegaanbaar maakt. Het lijkt wel avond, zo donker is het! Tegen de tijd dat we aankomen in het dorpje bij de ingang van het park is het droog. Desondanks staat me in m'n hostelkamer toch een natte onaangename verrassing te wachten als ik m'n rugzak uitpak. De ruimte onderin de bus waar ook mijn rugzak lag, bleek niet meer waterdicht te zijn. Via grote gaten in het roestige metaal is het opspattende water naar binnen geslagen en heeft een deel van de bagage doorweekt, waaronder mijn rugzak. Een groot deel van m'n kleding is nat geworden en zal hier in deze vochtige omgeving ook niet snel drogen. Nu maar hopen dat ik geen kamergenoot krijg want de kamer lijkt wel een uitdragerij nu hij vol hangt en ligt met natte spullen.

In de bergen is het weer heerlijk koel 's nachts waardoor je veel beter slaapt dan in dat natte tropische klimaat. Het Monteverde N.P. is echt de moeite waard. Het is een zogenaamd wolkenbos. Dit houdt in dat je regelmatig tussen de bomen door de wolken loopt wat voor een mistiek sfeertje zorgt. Ook komt hier de zeldzame Quetzal voor. Een vogel met fel groene veren, een rode buik en witte staartveren.

Minder dan 20% van de uitgekomen beestjes verlaat het nest levend, dus veel aanwas is er niet.

Na dit park heb ik het wel een beetje gehad met het toeristische en overprijsde Costa Rica en besluit ik door te reizen naar Granada in Nicaragua waar ik al eerder geweest ben.

Nicaragua

Vanuit Costa Rica reis ik door naar Granada in Nicaragua waar ik al eerder ben geweest. Het is bijna alsof ik thuis kom, zo vertrouwd komt deze stad met zijn paardentaxi's op me over. Omdat ik toch nog iets 'nieuws' wil doen bezoek ik de zogenaamde **witte dorpjes** in de buurt van Granada. **San Juan de Oriente** staat bekend om zijn keramiek. Tachtig procent van de bewoners leeft van dit mooie handwerk. Ik ben absoluut geen souvenirverzamelaar, maar hier ga ik toch door de knieën. Het zou me zelfs geen enkele moeite kosten om een hele krat met dit keramiek te vullen, maar het probleem is dat het verzenden vrij kostbaar is. Kortom: 'Wat te doen?'. Na lang wikken en wegen koop ik een kleine vaas die nog in m'n rugzak past en van de rest maak ik een foto. Een ander dorp is gespecialiseerd in potplanten, dus het hele dorp is vergeven van de plantenwinkels.

Na drie dagen relaxen in het pension met patio reis ik via Tipitapi naar **Esteli** in de bergen. Het is een leuk stadje, alleen de musea die ik wil bezoeken zijn gesloten. Jammer, want er hangt een expositie van de Revolutie van '78-'79. Nu heb ik in ieder geval een goed excuus om hier een keer terug te komen.

De rest van de middag besteed ik aan het zoeken van een goede schoenmaker want een leren band van één van mijn, door sommigen liefkozend 'Jesussandalen' genoemd, heeft het begeven. Na van het bekende kastje naar de muur gestuurd te zijn vind ik uiteindelijk een atelier waar een aantal vaklui volledig met de hand Western boots zit te maken. De eigenaar heeft enkele jaren in Canada gewerkt en wil graag zijn Engels oefenen. De sandaal is in een paar minuten gefixed.

Op de terugweg naar m'n pension wordt het stadje overvallen door een wolkbreuk. De iets hellende hoofdstraat is binnen een half uur verandert in een heuse rivier. Voor de bewoners lijkt dit slechts routine want iedereen gaat gewoon door waar men mee bezig is. Na weer een half uur is het water verdwenen.

De volgende ochtend reis ik vanuit Esteli door prachtige berglandschappen naar de **Hondurese grens** bij El Espino. Hier passeren zo weinig voetgangers dat men het niet

nodig vindt een bus naar de eerstvolgende plaats te laten rijden. Er staat wel een gare taxi klaar die echter pas gaat rijden als er minimaal negen passagiers plus hun bagage in en op het voertuig een plaats gevonden hebben.

Vandaag wil ik het smalle zuiden van Honduras in één keer oversteken naar El Salvador wat met drie keer overstappen gaat lukken. Om 15 minuten over vier arriveer ik over de Pan American Highway bij het grensplaatsje El Amitillo. Om vijf uur gaat de El Salvadoraanse grens dicht, dus ik heb nog drie kwartier. Soms is zelfs dit te kort voor een voetganger die een grens wil passeren, maar hier loopt het stempelen van m'n paspoort zo soepel dat ik na vijf minuten in El Salvador ben. M'n rugzak hoeft niet eens open!

El Salvador

Omdat ik geheel tegen mijn gewoonte in te lang heb doorgereisd vandaag besluit ik hier bij de grens te overnachten. Gek genoeg kan de bank hier geen geld wisselen, maar de mannen op straat met hun handen vol stapels bankbiljetten kunnen het des te sneller. De munteenheid is net als in Costa Rica de 'Colone', maar hier is hij bijna 30 cent waard.

Een pension is snel gevonden, zij het met een onverwachts hoge prijs. Dit schijnt te maken te hebben met het feit dat, net als in Panama, per 1 januari 2001 naast de Colone ook de US dollar een wettig betaalmiddel is geworden. Zo'n verblijf aan de grens is wel aardig vanwege alle drukte, maar het bevordert niet bepaald een goede nachtrust. Ongeveer ieder uur word ik



opgeschrikt door zo'n zware Mack die 's nachts is doorgereden en nu tot de volgende ochtend wacht tot hij de grens over kan. Tot overmaat van ramp begint 's ochtends de sacherijnige pensionhoudster te zeuren dat ik het toilet heb stukgemaakt en de reparatie moet betalen. Omdat ik 's ochtends om half zes zonder een kop koffie op ook niet de vrolijkste ben vertel ik haar kortaf dat het toilet al kapot was en ik helemaal niet van plan ben om ook maar één Colone extra te betalen en daarmee is de kous af. Even krijg ik de indruk dat alle mensen hier zo 'vriendelijk' zijn totdat ik bij een oude dame een kop koffie bestel en die absoluut niet mag betalen!?

De bus van zes uur brengt me naar het aan de Pan Am Highway gelegen dorp Santa Rosa de Lima. Omdat er op de woensdag markt is blijf ik hier een paar uur hangen. Een straat staat vol met pickuptrucks die volgeladen zijn met bananen, het exportproduct.

Na dit korte oponthoud reis ik via San Miguel door naar **San Vicente** dat ik natuurlijk niet mag overslaan. De weg loopt in westelijke richting parallel aan de twee rijen vulkanen die ik al eerder noemde. Tot nu toe heb ik nog niets gemerkt van de twee grote aardbevingen die het afgelopen voorjaar het land geteisterd hebben.

Als ik San Vicente, dat aan de voet van de 2182 meter hoge vulkaan San Vicente ligt binnenrijd, zie ik al snel de eerste verwoestingen. Op het plaza staat het monumentale stadhuis op instorten en veel huizen zijn al ingestort. Het pension dat wordt aangeraden in m'n reisgids is ook met de grond gelijk gemaakt, maar gelukkig vind ik een ander. Wel met een paar grote scheuren in de gevel. Volgens de eigenaresse zijn er twee grote bevingen geweest. De eerste op 13 januari (het was geen vrijdag) en de tweede precies een maand later op 13 februari. In de hele stad wordt hard gewerk aan de wederopbouw. Van het voormalige restaurant waar ik zit staat alleen de keuken nog overeind. Op de tegelvloer van wat eens de eetzaal was zijn nu onder een provisorisch afdak in de openlucht wat tafels en stoelen neergezet. Het eten smaakt er niet minder om.

Ik heb het gevoel een soort ramptoerist te zijn, maar een aantal mensen laten duidelijk merken dat ze mijn aanwezigheid zien als een blijk van medeleven en dat op prijs stellen. Overal in de stad hoor je de geluiden van timmerlui en metselaars die bezig zijn de huizen te herbouwen. Het meest verkochte bouw materiaal zijn waarschijnlijk de metalen golfplaten waarmee de daken snel waterdicht kunnen worden gemaakt. Wat hier opvalt is de overvloed aan schoenenwinkels en apothekers/drogisterijen.

Omdat ik toch het gevoel dat ik hier eigenlijk niets te zoeken heb neem ik de volgende ochtend de bus naar de hoofdstad, San Salvador. Als ik in de bus even wat moeite heb om mijn geld te vinden biedt een oude man tot mijn verbazing aan om m'n rit te betalen. Hij ziet er zelf niet al te welvarend uit en toch wil hij mijn kaartje betalen. Uiteraard sla ik het aanbod beslist, doch vriendelijk af.

Al snel moeten we de Pan Am Highway verlaten omdat hij door een aardbeving geblokkeerd is. Via een griezelig smalle bergweg loopt de 'bypass' die de bus na een uur kruipen weer op de hoofdweg brengt. Als we San Salvador naderen worden we in een fuik geleid waarbij alle mannen en jongens moeten uitstappen om op het bezit van vuurwapens te worden gecontroleerd. Ik hoef alleen maar m'n rugzak te openen waarna we door kunnen reizen.

Omdat bepaalde delen van de hoofdstad onveilig zijn neem ik maar weer een taxi vanaf de busstop tot het pension. Dit is een voormalig woonhuis dat in een wat duurdere wijk staat. Alle huizen hebben rond hun tuin of een hoog hek, of een hoge muur met daarop rollen prikkeldraad als afscherming. Centraal in de wijk staat een houten keet met daarin een bewaker die de boel in de gaten houdt. Al deze maatregelen lijken overdreven, maar feit is wel dat het op deze manier wel rustig blijft in de wijk. Wij kunnen als gasten ook niet zomaar ons pension binnenwandelen, maar moeten altijd aanbellen. Door de zoveelste regenbui heen ga ik 's middags de stad in en verbaas me over zoveel luxe.

Van oktober '79 tot december '92 heeft hier een burgeroorlog gewoed met als gevolg minimaal 70.000 doden. In '86 was hier een zware aardbeving en in '98 hurricane Mitch (El Niño) die beiden zware verwoestingen veroorzaakten, maar als je de hoofdstad bekijkt lijkt het de meeste luxe stad van Centraal Amerika te zijn met twee hypermoderne winkelcentra waar alles te koop is. Een vrouw die al 20 jaar in San Francisco woont, maar nu twee weken over is om haar familie te helpen, vertelt dat er dagelijks miljoenen dollars door familie vanuit de U.S. naar El Salvador wordt doorgesluisd. Dit schijnt ook de reden te zijn waarom de dollar is ingevoerd als betaalmiddel. Ook de overheid heeft hierdoor een groot financieel voordeel.

In het oude centrum van de stad zien de zijstraten er armoediger uit, maar een aantal historische pleinen en gebouwen zijn voor het aanzien gerestaureerd en zijn de moeite waard. Er is wel veel vervuiling door de aanwezigheid van de honderden oude Amerikaanse schoolbussen die hier het openbaar vervoer verzorgen. Bij ongeveer iedere winkel, bank, hotel of restaurant staat een bewaker met een overmaatse proppenschietter in zijn hand. Ook zie je veel mannen in een soort cowboyoutfit met een lang kapmes in een leren holster aan hun riem rondlopen.

Na dit enerverende bezoek aan EL Salvador reis ik verder via Guatamala City, terug naar Antigua dat nu zo relaxed overkomt.

Guatemala

1 juli 2001

Vanuit Antigua reis ik per bus naar het westen, naar het op 2100 meter hoogte gelegen dorpje **Sololá** vanwaar je een prachtig uitzicht op het Lake Atitlán. Het eerste dat ik na het inchecken doe is het uithangen van de inhoud van m'n rugzak want die had zonder afdekzeil op het dak van de bus gelegen en daardoor is alles vochtig geworden. Gatverd....!

En dan is het tijd om het dorp te gaan verkennen. De pickup trucks rijden, afgeladen met complete families in de laadbak, het dorp binnen. Maar er rijden ook Indianen op de fiets. Zonder uitzondering is iedereen op weg naar de lokale kleurrijke markt. Zowel de vrouwen als de mannen lopen allemaal in dezelfde kleurige klederdracht.

De volgende ochtend reis ik over de oude Pan-America Highway verder richting **Panajachel**. De chauffeur rijdt als een bezetene. Als ik deze bergrit overleef mag ik van geluk spreken bedenk ik. Om het risico bij een frontale botsing te verkleinen heb ik een plaatsje achterin de bus opgezocht. Het vervelende is dat je totaal geen invloed hebt op het rijgedrag. Ik zou waarschijnlijk toch de enige klager zijn want zo te zien laat de roekeloze rijstijl de andere passagiers volledig koud.

Enfin, we overleven het en arriveren in Panajachel dat op 1500 meter hoogte ligt en rechtstreeks aan het **Lake Atitlán** ligt. Het is vrij toeristisch vanwege alle 'gringo's' die hier vertoeven. Het dorp wordt dan ook geksherend 'Gringotenango' genoemd. Het hospedaje Sánchez dat ik in mijn reisgids had uitgezocht ziet er goed uit dus ik neem er m'n intrek in. De kamers zijn gesitueerd rondom een binnenplaats. Ik heb een eenvoudig kamertje met de douche en het toilet op de galerij.

De volgende ochtend vroeg ben ik al aan de noordelijke oever van het meer te vinden voor de warm gekleurde zonsopkomst. Er zijn alleen een paar lokale vissers met hun boten bezig. Aan de overkant van het meer, dat zo'n 18 km. van noord naar zuid meet en 9 km. in de breedte is, beheersen de 3158 meter hoge Vulcán Toliman en de 3535 meter hoge Vulcán Atitlán de horizon.

Aan het meer liggen een dozijn dorpjes waarvan een aantal naar de Apostelen zijn vernoemd. Er zijn verschillende manieren om je hier voort te bewegen. Je kunt langs de oever van het meer over een voetpad van dorp naar dorp lopen of je neemt een houten bootje. Wegens tijdgebrek (jaja) kies ik voor het veerbootje. Eerst steek ik het meer over naar **San Pedro La Laguna** dat bekend staat als een relaxed

backpackersdorpje waar je wel een week zou kunnen blijven hangen. Als ik er echter arriveer vind ik het hele dorpje zwaar verpest met al zijn nieuwe cafés en hostels. Wel zie ik wat vrouwen die gezellig met elkaar de was doen in het meer. Verder vind ik het niet de moeite dus ik neem een bootje naar een zeer klein dorp waar je niet eens te voet kunt komen.

Santa Cruz La Laguna is niet meer dan een bergpad met wat huizen erlangs, maar direct aan het meer vind ik een restaurantje met een tuin en in die tuin staan bomen met daartussen wat hangmatten opgehangen. Je begrijpt het al, van al dat reizen ben ik behoorlijk moe geworden, dus is het nu eens tijd om uitgebreid te relaxen met een biertje onder handbereik. Vanuit m'n nieuw verworven ligplaats heb ik een fantastisch weids uitzicht over het meer met de twee vulkanen als achtergronddecor.



Ondertussen probeer ik op een papiertje m'n reisschema zodanig aan te passen dat ik nog een kleine week naar Cuba kan. Het ligt zo dichtbij dat het zonde zou zijn het niet te bezoeken. Zodra ik terug ben in het dorp ga ik uitzoeken wat een vliegretour vanuit Cancun naar Havana moet kosten, maar voorlopig geniet ik van m'n hangmat. De vlucht naar Cuba blijkt toch een stuk duurder dan ik verwachtte dus dat plan is van de baan. Een vlucht vanuit Nederland zou niet veel duurder zijn.

Na een tweedaags verblijf aan het meer neem ik op een woensdagochtend een bus naar het op 2070 meter hoogte gelegen stadje **Chichicastenango**. Het achtervoegsel betekent zoveel als 'plaats van ...'.

De reden dat ik op woensdag naar dit charmante plaatsje reis heeft maar één doel; op iedere donderdag is er een grote markt die de moeite waard schijnt te zijn. En juist daarom komen er helaas busladingen toeristen op af. Door hier nu op woensdag al te zijn kan ik het opbouwen van de markt meemaken én heb ik de gelegenheid om donderdagochtendvroeg de eerste uren als één van de eerste toeristen op m'n gemak rond te kijken zonder dat m'n beeld steeds verstoord wordt door horden toeristen in korte broeken en grote camera's.

Mijn opzet slaagt, van 's ochtends 6 tot 10 uur ziet de markt er authentiek uit. De enkele andere vroege toerist kan ik gemakkelijk buiten de zoeker van m'n camera houden. 'Pollo pollo, hay pollo!' (kip kip, ik heb kip) prijst een vrouw haar verse kippetjes aan. Natuurlijk worden er ook groentes verkocht, maar het belangrijkste produkt van deze markt zijn de kleurrijke geweven tapijten, beddenspreien en hangmatten.

Op de trappen van de Santo Tomás-kerk zitten vrouwen en meisjes met bossen bloemen en op het bordes staat een oudere vrouw met een wierookpot te zwaaien om een goede marktdag af te dwingen. Binnen in de kerk worden kaarsen gebrand terwijl de Indianen op hun knieën gebeden prevelen.

Als ik al uren rondgedwaald heb verschijnen rond tien de eerste groepstoeristen die voor een dag vanuit Guatamala City hierheen komen. Voor mij is het tijd om op te stappen. Ik neem de bus naar Quetzaltenango, de belangrijkste stad in west-Guatamala gelegen op 2335 meter hoogte. Hier bezoek ik alleen het 'Museo del Ferrocarril' dat over de geschiedenis van deze elektrische trein uit 1930 verhaalt.

Dan ga ik door naar **Huehuetenango**, de laatste plaats aan de Pan-American Highway voordat je de grens naar Mexico overgaat. Dit is voor mij een onvergetelijke stop omdat ze hier bij 'het 'La Canaña del Cafe' tot mijn aangename verrassing behalve heerlijke koffie een echt vers bruin broodje hebben! Dat is even smullen na al weken alleen maar klef witbrood gegeten te hebben.

Na twee nachten reis ik 's ochtends de laatste $6\frac{1}{2}$ km. naar de grenspost La Mesilla. Als de bus is ontsmet met een soort onkruidverdelgingspuit en door een ontsmettingsbak is gereden ben ik terug in Mexico. Meteen over de grens is er een militaire controlepost in verband met de vele Guamalteken die illegaal naar Mexico willen.

MEXICO

Via Comitán gaat de reis naar **San Cristóbal de Las Casas**, dat bekend staat als één van de mooiste steden van Mexico en als ik de eerste namiddag in de regen door het oude centrum loop kan ik me er al iets bij voorstellen. Het grauwe weer kan niet verhullen dat er diverse prachtige koloniale gebouwen staan.

De volgende ochtend is het stralend weer waardoor de grijze gebouwen van gisteren er ineens schitterend uit. Het is voornamelijk barok en neo-classicisme wat je ziet.

Wat ook meteen opvalt zijn de 'Kevers' die hier nog in grote getale rondrijden. In Mexico is deze populaire loot van de Volkswagenfamilie nog lang geproduceerd.

Tien km. noordwestelijk van San Cristóbal ligt het Tzotzil-dorpje San Juan Chamula. Met een VW-busje kun je erheen. Er is een grote markt, maar het meest interessante is de helder geschilderde kerk. Banken staan er niet in de kerk. De kerkgangers zitten biddend in groepjes op de vloer met een dunne laag stro tegen de kou. Voor hen staan gekleurde kaarsen, waarbij elke kleur voor een bepaald familielid staat. Het hele tafereel heeft iets weg van de Kerststal zoals wij die kennen. Als toerist mag je de kerk bezoeken op voorwaarde dat je geen foto's maakt. Dit is helaas absoluut verboden en er wordt dan ook streng op toegezien dat iedereen zich aan het verbod houdt.

Na drie nachten in deze mooie stad met zijn leuke restaurantjes neem ik een lange afstandsbus die me in vijf uur naar het stadje **Palenque** brengt. Hier neem ik mijn intrek in het Posada Charito, een vrij groot pension waar ik op de tweede etage een kale, maar erg grote kamer heb. Palenque ligt laag en dat is te merken aan de temperatuur. Met alleen een ventilator boven het bed is het nauwelijks uit te houden. 's Middags kijk ik een beetje rond in dit leuke stadje en koop vast een busticket voor het volgende traject.

Na een zeer warme nacht sta ik vroeg op om met een zogenaamde 'collectivo' naar de bekende Mayaruïnes te rijden. Het is maar een kort rit in het busje dat overal passagiers oppikt. Het tempelcomplex van Palenque is één van de mooiste. Het ligt enigszins verscholen in het tropische regenwoud. Je kunt en mag de tempels beklimmen zodat je een mooi overzicht hebt over het complex. Zo vroeg zijn er nog maar weinig bezoekers. Ook hier arriveren de busladingen toeristen niet voor 10 uur. Niet echt slim want na elfen is het al te heet om nog ontspannen te kunnen genieten van al dat moois.

Ik houd tussen 11 en 3 uur liever siësta om daarna nog wat door het stadje te slenteren en een terrasje te pakken.

Tegen mijn principe in om niet 's nachts te reizen is er geen andere mogelijkheid om een nachtbus noorden het noorden te nemen. Sommige reizigers zien het als een manier om een overnachting uit te sparen, maar zij kunnen misschien wel in een hobbende bus slapen. Mij lukt dat in ieder geval nooit en bovendien vind ik het een nadeel als je het landschap waar je door reist niet kunt zien. Het argument dat je een overnachting uitspaart vind ik onzin omdat de pensions hier niet duur zijn.

Enfin, nu kan het dus niet anders dus stap ik om zeven uur 's avonds in de bus die me in negen uur naar Mérida, in Yucatán moet brengen. Ik heb een gereserveerde plaats links voorin. We vertrekken met een half uur vertraging, en gelukkig weet ik dan nog niet dat me nog meer vertragingen te wachten staan.

Aanvankelijk verloopt de reis met de luxe bus soepel, maar als we enkele uren op weg zijn gaat er op het dashboard een rood lampje branden! De motor wordt te heet. De bus gaat naar de kant en de achterklep, waarachter inmiddels stoomwolken ontsnappen, gaat open. Eén van de V-snaren blijkt gebroken te zijn. Mijn eerste gedachte is dat zo'n luxe bus vast wel een paar reservesnaren bij zich zal hebben, maar dat valt echter tegen. Niet dus!

Goede raad is duur, maar de chauffeur is inventief en bedenkt een creatieve oplossing. Hij vlecht in een half uur van een stuk vezeltouw een nood snaar. Helaas houdt de snaar het niet lang uit. Na nog geen kilometer gereden te hebben loopt hij er al af. Hij was iets te lang. Opnieuw gaat de chauffeur aan het vlechten, deze keer een iets kortere snaar. Het komt aan op millimeters. Iedereen houdt zijn adem in bij de tweede poging. Hij houdt het! Bij een parkeerplaats wordt de bus gedraaid en rijden we met een rustig gangetje terug naar een tankstation dat we zo'n 40 km. geleden gepasseerd waren. Hier zullen we wachten op de bus die uren na ons vertrokken is. Deze zal ons verder meenemen richting Mérida. Als hij maar niet te vol zit! Inmiddels is het één uur 's nachts.

Na een veertig minuten wachten verschijnt de bus al en waar we een beetje voor vreesden is waar; deze bus zit al behoorlijk vol. Dringen voor een zitplaats heb naar mijn mening geen zin meer, dus ik wacht gelaten af. Ik sta liever vlak bij een uitgang dan opgepropt in het midden te moeten staan. Als laatste stap ik in. Tot mijn zeer grote verbazing is er voorin een stoel vrij gehouden. Eerst weiger ik de stoel nog want dit vind ik te gênant. Waarom zou ik als toerist meer recht hebben op die stoel. Weigeren blijkt echter geen optie te zijn. Ik 'moet' plaatsnemen vinden de anderen. Het scheelt niet veel of ik word op de stoel geduwd.

We zijn weer op weg, maar... niet voor lang. We zijn in een fuik van een bataljon militairen gereden. Een tweetal nors kijkende soldaten stapt in en beginnen alle mannen en jongens hun identiteitspapieren op te eisen. Omdat de bus zo vol zit werkt deze methode niet bepaald overzichtelijk. De soldaten besluiten dat alle 'verdachten' uit moeten stappen om daar verder gecontroleerd te worden. Er wordt vooral gecontroleerd op illegale Guatamalteken die in Mexico werk zoeken. Omdat ik mijn rugzak, die onderin de bus opgeborgen is, een beetje in de gaten wil houden hang ik af en toe even uit de deuropening om te zien of er bagage uitgeladen wordt. Volgens de chauffeur werkt dit de soldaten op de zenuwen en hij verzoekt me geïrriteerd in

feur werkt dit de soldaten op de zenuwen en hij verzoekt me geïrriteerd in de bus te blijven. Ruim een uur later mogen we verder rijden. We moeten een paar illegalen achterlaten. Het is inmiddels half vier en we zijn nog niet eens bij **Campeche**. Daar arriveren we bij het eerste ochtendgloren. Van slapen is tot nu toe nog niets gekomen dus ik ben nu al geradbraakt en het is nog ongeveer $3\frac{1}{2}$ uur! Van Campeche zie ik alleen de pastelgekleurde huizen in het voorbijrijden.

Rond een uur of negen zijn we eindelijk op het eindpunt in **Mérida**. Dat wil zeggen; bij het busstation dat, zoals vaak, aan de rand van de stad ligt. Een colectivo brengt me naar het centrum waar ik twee pensions bekijk voor ik mijn definitieve keus maak. Het wordt een pension vlak bij de Plaza tegenover de grote kathedraal. Een A-locatie voor weinig geld.

Mérida is de hoofdstad van Yucatán en voornamelijk bekend vanwege de grote scheepswerven en de hangmattenindustrie. Vooral dat laatste interesseert me. Van het voornemen om eerst een paar uur te gaan slapen komt niet veel. Na een uur ben ik alweer wakker en tot mijn verbazing voel ik me redelijk fit. Na een ontbijt met



paar stevige koppen koffie ga ik op verkenning door de stad. Het oude centrum is uiterst charmant met zijn smalle straatjes en kleine winkeltjes. Na wat omzwervingen kom ik in de straat waar je de hangmattenbedrijfjes vindt. Blijkbaar is er weinig klandizie want de verkopers doen de grootste moeite me een hangmat aan te smeren. 'Deze is erg sterk!' beweert een verkoper en demonstreert dit

door te laten zien door een paar collega's in te gaan liggen. Ze zakken er inderdaad in door een paar collega's drieën. 'Helaas!' moet ik bekennen, want het had nog een komische act voor drie personen op kunnen leveren.

Het kenmerkende van de hangmatten hier is dat ze opengeweven zijn en daardoor minder warm in tegenstelling tot de hangmatten in het hoger gelegen Guatemala die dichtgeweven zijn en daardoor warmer. De keuze is moeilijk door het grote aanbod van kleurcombinaties en afmetingen, maar uiteindelijk slaag ik met een éénpersoons

model. Ik schaf hem aan met het oog op het einde van deze drie-maandse reis. Dan wil ik namelijk aan het strand bij Tulum een paar dagen bijkomen. Zo'n hangmat komt dan goed van pas.

Al aan het begin van de avond breekt de slapeloze nacht me op. Achter m'n bord Chili con Carne zit ik al te knikkebollen. Ik duik er na dit diner dan ook zeer vroeg in.

De volgende ochtend reis ik met de bus van 6 uur in 2½ uur over de snelweg naar **Chichén Itzá**, alweer een wereldberoemd Maya tempelcomplex. Deze voormalige stad is gebouwd tussen 600 en 900 na Chr. Het opvallendste bouwwerk is El Castillo, een soort piramide van 35 meter hoog die je via een zeer steile stenen trap met 91 treden kunt beklimmen. Als ik langs de trap omhoog kijk zie ik hoe verschillende toeristen op hun kont, tree voor tree, met een angstige blik in hun ogen, naar beneden schuifelen. Soms gaat het fout en valt de ongelukkige rollend naar beneden. Er staat niet voor niets onder de bomen permanent een ambulance gestationeerd. Als ik op het hoogste platform van El Castillo sta en langs de trap de diepte in kijk snap ik waarom sommige mensen bijna niet meer naar beneden durven te gaan. Nu pas zie je hoe hoog en steil het is.

Chichén Itzá is veel toeristischer dan bijvoorbeeld Palenque. Er lopen opvallend veel keurig wit geklede dikbuikige Amerikanen rond. De oorzaak hiervan is dat Chichén Itzá maar op een paar uur rijden van het mondaine Cancún gelegen is. Je kunt het dus op een dagtrip bezoeken. En dat doen de Amerikanen dan ook. Met busladingen tegelijk! Om de drukte vóór te zijn heb ik El Castillo, waar de grote menigte voor komt, als eerste bezocht waardoor ik in alle 'rust' de rest van het complex kan bezoeken.

Zodra het te heet wordt vertrek ik richting Valladolid, een klein aangenaam stadje dat maar 45 minuten rijden van Chichén Itzá ligt. Hier breng ik de middag en avond door om morgenvroeg richting Tulum aan de kust te reizen.

Een pension is snel gevonden. Het is mijn eerste keus uit de reisgids. Niet echt goedkoop, maar wel sfeervol. De kamers grenzen aan een grote tuin en er is een veranda met houten pilaren die precies op de juiste hangmatlengte van elkaar af staan. Kortom, een mooie gelegenheid om mijn nieuwe aanwinst te testen op ligcomfort. ~~Zodra~~ rond drie uur de ergste hitte voorbij ga ik op een huurfiets naar de naburige waterval in een grot. In de grot kun je zelfs zwemmen. Twee andere reizigers hebben de plek ook ontdekt. We maken wat foto's van elkaar en daarna genieten we een tijdje in stilte van deze idyllische plek.

Terug in Valladolid koop ik bij een kruidenier m'n avondeten voor op de veranda van m'n kamer. Met een boek in mijn linker, een broodje in m'n rechterhand en een bierflesje onder de hangmat kom ik de avond wel door. Ondertussen mijmer ik wat

flesje onder de hangmat kom ik de avond wel door. Ondertussen mijmer ik wat over de laatste dagen van deze reis.

Na 4 uur rijdt de bus **Playa del Carmen** binnen. Hier begon drie maanden geleden deze reis. Aan de overkant van de busstop is de opstapplaats voor de busjes naar Tulum. Er vertrekken per dag vele busjes die kant op dus ik ben vrij snel onderweg. Het is maar een half uurtje en daarna, om bij het strand te komen, nog een stuk met een taxi. Gelukkig is er nog een reiziger die die kant op wil, zodat we de kosten kunnen delen. Binnen tien minuten worden we gedropt bij een zandweg waaraan een aantal 'resorts' ligt. Vanaf deze kant kun je niet zien hoe de cabañas op het strand er uit zien, dus ik besluit om eerst over het strand langs de verschillende verhuurders te lopen om een indruk te krijgen. Na wat op-en-neer lopen laat ik mijn oog vallen op de strandhutjes van Santa Fe. Ze staan op ruime afstand van elkaar en ze zijn zeer basic, maar voor mij afdoende. Het hutje van mijn keuze is niet meer dan een rieten huisje met een houten deur en binnenin een tweepersoonsbed. Op de planken vloer ligt fijn wit zand dat naar binnen is gewaaid. Aan de voorkant is een rieten afdak dat steunt op twee palen. Die twee palen zijn hetgeen waardoor ik overstag ging. Je begrijpt het waarschijnlijk al, dit is een ideale plek voor een hangmat!

Als ik om me heen kijk zie ik dat meer reizigers hetzelfde idee hadden. Tussen de palmbomen hangen hier en daar kleurige exemplaren, misschien ook uit Mérida. Nadat ik me geïnstalleerd heb is het eerst tijd voor een verfrissende duik want al dat gesjouw met die zware rugzak heeft me behoorlijk verhit. De zee lonkt.

Pas als ik me met een ijskoud biertje in m'n hangmat installeer zie ik op een kilometer afstand de Mayatempels van Tulum op de rotsen staan. De ligging aan zee is het bijzondere van deze tempels. Morgenochtend vroeg ga ik ze van dichtbij bekijken.

Na een bijzonder goede nachtrust, die waarschijnlijk te danken was aan de constant ruisende branding, wandel ik rond half 7 over het lange strand naar de ruïnes van Tulum. Ik hoop de eerste bezoeker te zijn. Een korte klim brengt me boven op de rotsen waar de ruïnes staan. Het complex is niet afgesloten dus je kunt er op ieder uur van de dag naartoe. Niet helemaal tot mijn verbazing ben ik inderdaad de eerste bezoeker van dit kleine complex en kan dus ongestoord foto's maken. Om te voorkomen dat deze tempels ooit verloren gaan door de weersinvloeden zo pal aan de zee, is de regering in 1993 een conserverings- en renovatieproject gestart dat nu bijna afgerond is.

Na een uur heb ik alles wel gezien en komen ook de eerste groepen toeristen. Voor mij is het tijd om van een lekker ontbijt met koffie te gaan genieten. Naast de ruïnes,

iets lager gelegen, staat een eenvoudig restaurant op de rotsen. Het uitzicht vanaf het terras is fantastisch. Voor me ligt de Caraïbische Zee en als ik naar rechts kijk, kijk ik uit over het strand en zie in de verte de strandhutjes van Santa Fe staan. Dit is het summum van genieten.

Na drie nachten komt het einde van de reis dan echt in zicht. Ik wil nog één nacht in Playa del Carmen overnachten omdat het zo'n leuk dorp is voor ik op het vliegtuig naar Londen stap. Het valt nog niet mee om van het strand in Tulum weg te komen. De enkele taxi die er langsrijdt vraagt ineens een absurd hoog bedrag omdat hij weet dat het moeilijk is om een lift te krijgen. De eerste auto's die de resorts verlaten rijden inderdaad door, maar meestal omdat de auto al vol zit. Als ik al bijna begin te wanhopen stopt er na een half uur proberen een jong Mexicaans stel. Ze moeten toevallig naar Playa de Carmen om boodschappen te doen en ik kan meerijden. Dit geluk is de aantrekkelijke kant van het liften. Het ene moment sta je je in de brandende zon af te vragen of je ooit weg komt van deze plek en het volgende moment zit je bij aardige mensen in een luxe auto die je rechtstreeks naar je eindbestemming brengen en soms zelfs voor de deur afzetten.

De kamer in het pension die ik hier heb valt natuurlijk in het niet bij m'n strandhut. Het enige voordeel is het feit dat ik geen zand tussen de lakens vind. Het is ook weer even wennen aan de drukte. Er zijn nu veel meer toeristen dan drie maanden geleden, voornamelijk Noord-Amerikanen. De laatste dag hang ik een beetje rond op het marktje aan de boulevard, kijk naar de vissers die met hun netten bezig zijn en verbaas me over hoeveel fast food (mega ijsco's en hamburgers) de Amerikaanse toeristen verstouwen.

Mijn terugvlucht verloopt zonder problemen. Maar de overstap in Londen duurt zelfs zo lang dat ik met de trein nog even snel het centrum in kan. De terugreis van m'n rugzak echter verloopt minder soepel. Als ik uiteindelijk op Schiphol bij bagageband 12 tevergeefs op m'n rugzak sta te wachten blijkt hij te zijn blijven steken op Heathrow Airport. Na de vermissing aangegeven te hebben wordt hij binnen 24 uur keurig bij me thuis bezorgd. Zelfs de mooie vaas uit Nicaragua heeft de reis overleefd.

Hasta luego,

Vincent © maart 2005